

Folkhälsomyndigheten

Indikatorbeskrivning

Överlåtelse av tillsyn över detaljhandel med tobak och liknande produkter

Datum: 2025-12-23

Indikatoruppgifter

Indikatornamn:	Överlåtelse av tillsyn över detaljhandel med tobak och liknande produkter
Indikatoransvarig myndighet/organisation:	Folkhälsomyndigheten
Indikatortyp:	Strukturindikator
Redovisningsnivå:	Riket, Län, Kommun

Källa

Namn på undersökning:	Länsrapportens undersökning Tillsyn
Ansvarig myndighet/organisation:	Folkhälsomyndigheten

Beskrivning av register/undersökning:

Länsrapportens undersökning är namnet på en årlig undersökning och resultatsammanställning som beskriver kommunernas och länsstyrelsernas arbete med tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen samt övrigt ANDTS-förebyggande arbete på regional och lokal nivå. Syftet med undersökningen är att ta fram underlag för uppföljning av den nationella politiken på områdena för alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar vilken också inkluderar alkohol- och tobakslagstiftningarna.

Resultat från undersökningen utgör underlag för regeringens prioriteringar och beslut på ANDTS-området. Länsrapportens undersökning är också ett instrument för kunskapsstyrning, och kan fungera som ett verktyg för uppföljning, planering och utveckling av arbetet på den regionala och lokala nivån. Mellan år 2001 och 2013 ansvarade Statens folkhälsoinstitut för undersökningen. Sedan år 2014 ansvarar Folkhälsomyndigheten för genomförandet av Länsrapportens undersökning. Undersökningen baseras på 12 delenkäter och är en totalundersökning av alla länsstyrelser och kommuner samt stadsdelarna i storstadskommunerna Stockholm och Göteborg.

Metodbeskrivning

Indikatordefinition:

Indikatorn avser om kommunen enligt någon form av avtal överlåtit till någon annan kommun eller annan aktör att pröva ansökningar om tillstånd eller utöva tillsyn över detaljhandel med tobak och liknande

produkter i kommunen. Indikatorn redovisas på kommun-, läns- och riksnivå. För en mer utförlig beskrivning av indikatorn, se 'Indikatorbeskrivning'.

Specificering av variabler:

Indikatorn bygger på enkätfrågan:

'Har er kommun enligt någon form av avtal överlåtit till någon annan kommun eller annan aktör att pröva ansökningar om tillstånd eller utöva tillsyn över detaljhandel med tobak och liknande produkter i den egna kommunen under [aktuellt år]?' Svartalternativ: (A) ja, endast tillståndsprövning (B) ja, endast tillsyn (C) ja, både tillståndsprövning och tillsyn (D) nej.

Indikatorn är uppdelad i tre segment (segmentnamn i parenteser): ett segment som avser svartalternativ A eller C (Tillståndsprövning), ett segment som avser svartalternativ B eller C (Tillsyn) samt ett segment som avser svartalternativ D (Ingen överlåtelse).

Observera: Bokstäverna kopplade till svartalternativen används här enbart för att underlätta förståelsen för hur indikatorn är uppbyggd.

Beskrivning av beräkning:

På kommunnivå redovisas en etta (1) om kommunen har angett svartalternativet som motsvarar segmentet. På riks- och länsnivå redovisas resultaten som antal kommuner som angett svartalternativet som motsvarar segmentet.

Svarsfrekvens:

Delenkät: 'Kommunernas arbete enligt lagen om tobak och liknande produkter med tillståndsprövning och tillsyn över handel med sådana varor'. Total svarsfrekvens: 2017 (98 %), 2018 (96 %), 2019 (97 %), 2020 (93 %), 2021 (95 %), 2022 (93%), 2023 (94%), 2024 (93%)

2016 Den ursprungliga enkäten har omarbetats till två delenkäter där den ena handlar om detaljhandel medan den andra handlar om rökfria miljöer.

2011-2015 Data för åren 2011-2015 är hämtade från motsvarande fråga i Länsrapportens delenkät: 'Kommunernas del - Tillsyn enligt tobakslagen (1993:581)'. Total svarsfrekvens: 2011 (97 %), 2012 (98 %), 2013 (97 %), 2014 (99 %), 2015 (96 %).

Jämförbarhet över tid

Indikatorn är ny från och med år 2013. Frågan som indikatorn bygger på ställs inte varje år i Länsrapportens undersökning och kan därför vissa år sakna data för ett eller flera segment. I övrigt är indikatorn jämförbar över tid.

Utvecklingsarbete

Folkhälsomyndigheten ser årligen över frågorna i Länsrapportens delenkäter och reviderar vid behov frågeunderlaget. Detta arbete sker i dialog med länsstyrelser och i samråd med SKR. Vid väsentliga förändringar i den nationella politiken på området eller förändringar i lagstiftning gör Folkhälsomyndigheten en översyn och genomför vid behov mer omfattande revideringar för att möjliggöra en god uppföljning. För mer information, se: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/om-vara-datainsamlingar/lansrapportens-undersokning/>